

Olako Errota

(Olakorta)

ERAUSKIN MUJIKA familia

OLAKORTA Aiestaran Erreka auzoko etxea da. Maizterrak dira eta etxearen jabea Etxezarreta da. Hala ere, hainbat konponketa eginak dira 1960tik 1980 bitartean: sukaldea, bainua, eta teilatua eman zioten etxeari.

Etetik herriko plazara oinez bost minutuko bidea dago eta oinez joaten ziren eskolara ere.

Joan Frantzisko Erauskin Maiz eta Maria Frantziska Garmendia Goitia, 1871ko maiatzaren 2an ezkondu ziren. Joan Frantzisko, zaldibitarra zen, baserritarra eta 22 urteko mutila. Maria Frantziska, berriz, Gaintzakoa, 28 urtekoa.

Bederatzi seme-alaba izan zituzten: Joxe Martin (umetan hila), Joxe Frantzisko, Joxe Ramon, Maria Salustiana, Maria Antonia, Joxe Martin, Joxe Mari, Margarita eta Maria Kontzepzion. Lehenengo zazpi senideak, Eskribau etxean jaio ziren. Beste biak, berriz, *Olakorretan* etorri ziren mundura.

Bederatzi senide horietatik, bigarrena Joxe Frantzisko, Patxi Errota edota Erauskin Errotari deitua. 1874an jaio zen eta 1945ean hil. Kubako gerran parte hartu zuen 1896-1898 urteetan, eta handik etorritakoan Beasaingo Fabrika Handian hasi zen lanean. Bertso jarri asko idatzi zuen, eta bere hizkuntza landua da eta garaiko garbizaleetara asko hurbiltzen dena. *Zeruko Argia* aldizkarian argitaratzen zituen bertso asko, eta gerora Auspoa bilduman eman ziren argitara, Antonio Zavalak egindako lanari esker. Bertako kronista ere izan zen neurri batean, eta 1924ko urriaren 19an, Zaldibin izandako asto-jate baten berri ematen du: «*Jan dutenek diote arkume-afaririk ere ez leikeala izan gozoago-*

rik», eta bertso batez amaitzen du: *Zaldibin egin duten / asto-afariak / zabalduarazi ditu / ederki begiak; / naiz garesti egondu / bei, txekor, idiak, / merkatu beharko du / oien aragiak.*

Martin Erauskin (Patxi Errotaren anaia) eta Martina Agirre 1908an ezkondu ziren, Martina Agirre Urrestilakoa zen. Haien semea Joxe Erauskin, berriz, Maria Mujikarekin ezkondu zen 1935ean. As-teasun ezkondu ziren eta Villabonan izan zuten otordua eta *Olakortan* jarri ziren bizi izaten. Maria Mujika Asteasuko *Udakiola* baserrikoa zen. Ezkondu zirenean etxean bizi zituzten aita-amak eta hiru osaba-izeba. Joxe Erauskinnek bertsoak kantatzen zituen (Pello Errotaren iloba zen). Lagunartean edozein momentutan hasten zen bertsotan, eta bertsozale handia zen.

Bost seme-alaba izan zituzten: Mari Karmen, Bixi, Manuel, Lurdes eta Jexux.

Pilotan ere ibiltzen zen Joxe, Zaldibin eta Ordizian ere bai. Zaldibiko Garmendia eta Erauskin elkarren aurka sarri aritzen ziren, 1925ean Zaldibin egindako argazkian ikus daitekeen bezala.

Baina bizimodua Fabrika Handian lan eginez ateratzen zuten. Hala ere, bazuten baratza, eta bertan egiten zuten berdura, artoa eta patata. Gainerakoan, Joxe arotza zenez, jergoiak eta beste edozer gauza konpontzen ibiltzen zen baserriz baseri eta baita astoei ilea mozten ere.

Informazio emaila: Lurdes Erauskin

ERAUSKIN AGIRRE familia

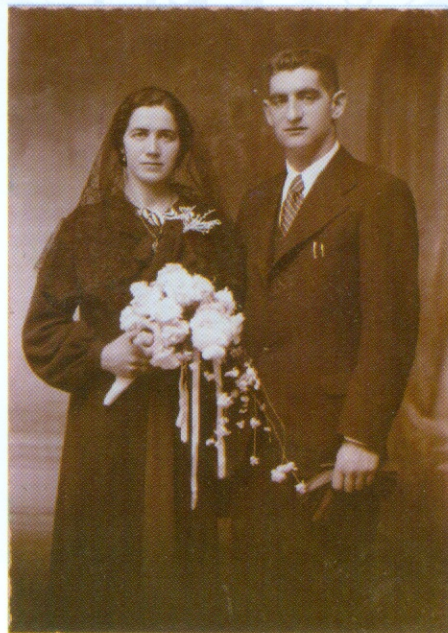
....., Patxi Errota /
Joxe, Martina Agirre (amona),
Martin Erauskin (aitona), Karmen eta Manuel.

Etxearen arrastoa idatzietan

Olako Errota ez da agertzen etxe-izen gisara 1783ko abenduaren 17ko botereemaileen artean. Ez eta Olaa, ere, agian ez zutelako parterik izango Aralar eta Enerioko mendietan, baina bai Olalde, non etxejabe bakarra agertzen den. Izan daiteke, baita, Olako Errota, hasieran, izan, ez izatea etxe-bizitza, errota baizik. Hala ere, Juan Inazio Iztuetaren bizimoduan zehar badira Olaako erroten inguruko hainbat dokumentu. Antton Agirre Sorondok *Olako-goikoa* eta *Olako-bekoa* aipatzen ditu bere lanean, Zaldibin ziren beste hainbat erroten artean.

Kontua da Olaako erroten berri Juan Inazio Iztuetaren bizitzan 1792-1794 bitartean hiru aldiz ematen dela, eta 1792an, hain zuzen ere, bi errota aipatzen direla maizter jartzeko dokumentuetan. Ordu hartan, Iztuetak hogeita lau urte beteak zituen, eta bi urte zeramatzan ezkontuta. 1793an ere errenta kontratuan agertzen da aipatua otsailean, eta handik berehala, lau hilabetera, ikusten da Iztuetak utzi egin zuela errotari lana. Azken kasuan ere errotak eta baratzak aipatzen dira.

Juan Inazio Iztuetaren bizimoduarekin izandako loturaz gain, Olaa eta Olako Erroten deskribapenerako interesgarria da batez ere 1792ko dokumentua, "Escritura de Arrendamiento de los dos molinos de Olaa por su dueño Francisco Ignacio de Albisu Irive a favor de Juan Ignacio de Iztueta: En la villa de Zaldivia a 7.7.1792...pareció Francº Ignº de Albisu Irive vecino de esta villa y dijo que da en renta y arrendamiento los dos molinos nombrados de Olaa con mas una tierra sembradía que existe junto a los mismos molinos y divide un caño que se dirige desde la acequia al rio principal y la huerta que tiene pegante al molino principal, sitas en esta villa. ... Que cualquier caso fortuito o avería que suceda en los molinos y su presa durante los años de este arriendo, los perjuicios y daños de ello se siguieren al citado Iztueta que deberá reintegrarle el expresado su amo"

ERAUSKIN MUJICA familia. 1935

Joxe Erauskin eta Maria Mujika.

ERAUSKIN MUJICA familia. 1945

Bixi, Maria (ama), Joxe (aita), Manuel, Mari Karmen eta Lurdes (magalean). Jexux falta da familia osatzeko.

ERAUSKIN MUJICA familia

Lurdes, Bixi, Manuel, Jexux /
Mari Karmen, Maria (ama) eta Joxe (aita).